

ÖZET

Teke Üsküdar, H. Yeni tanı veya relaps lenfomalı hastalarda otoantikor sıklığı ve serum sitokin düzeylerinin prognostik belirteçler ile ilişkisi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Tezi, Eskişehir, 2009. Çalışmamızda yeni tanı veya relaps olmuş, tedavi almamış lenfomalı hastaların serum sitokin düzeylerini ve otoantikorların pozitiflik sıklığı ile sitokin düzeylerinin otoantikorlar ve prognostik belirteçler ile ilişkisini araştırmayı amaçladık. Çalışmaya, yeni tanı ve/veya relaps olmuş 38'i Non-Hodgkin (NHL) ve 16'sı Hodgkin lenfoma (HL) hastası olmak üzere toplam 54 hasta ve 26 sağlıklı kontrol dahil edildi. Hem hasta hem de kontrol grubunda IL-1 β , IL-2, IL-4, IL-6, IL-10, IL-13, IL-17, INF- γ , GM-CSF ve TNF- α sitokinleri ve ACA-IgG, IgM düzeyleri serumda çalışıldı. Hastaların ayrıca otoantikorları çalışıldı. Bakılan tüm sitokinlerin düzeyleri lenfomalı hasta grubunda kontrole göre daha yüksek saptandı. IL-6, INF- γ ve TNF- α düzeyleri lenfoma hastalarında kontrole göre anlamlı derecede yüksekti (p=0,000, p=0,001, p=0,05). Hem NHL hem de HL hasta grubunda en az bir otoantikor pozitifliğinin sıklığı %50 iken, NHL grubunda en sık %27 oran ile direkt coombs pozitifliği, HL grubunda ise %36 ile lupus antikoagülan pozitifliği saptandı. B semptomu pozitif olan lenfomalı hastalarda IL-6, INF- γ ve TNF- α düzeyleri daha yüksek saptandı. Tiroglobulin antikor pozitifliği olan lenfomalı hastalarda serum INF- γ düzeyleri, direkt coombs pozitifliği olan hastalarda ise serum IL-6 düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki saptandı (p=0,0031, p=0,004). Yüksek uluslararası prognostik indeks (IPI) değeri olan NHL hastalarında IL-6 ve TNF- α düzeyleri anlamlı derecede yüksek (P=0,011, P=0,003) saptandı ve mortalite ve relaps oranı ile de yüksek bir ilişki saptandı. Bulgularımıza göre; 1) Lenfomalı hastalarda otoantikor pozitiflik sıklığı %50 civarındadır. 2) Hem NHL hem HL hastalarında tedavi öncesi IL-6, INF- γ ve TNF- α düzeyleri yüksektir. 3) IL-6; lenfopeni ve B semptomlarından sorumlu en önemli sitokindir. 4) NHL'li hastalarda IL-6, HL'li hastalarda IL-1 β , INF- γ , IL-2 ve IL-4 relaps izlemi açısından kötü prognozla ilişkili sitokinlerdir.

Anahtar kelimeler: Non-Hodgkin, Hodgkin, otoantikor, sitokin, prognoz.